

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

VII. An prædefinitio Dei efficax sit compossibilis cum libertate creata?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

indifferente ad utrumlibet: & sic pro eo priori libera erit: vel à voluntate determinata ad vnum: atque ita erit necessaria, & impossibilis cum modo illo libertatis subsequente. Rursus secundo: modus ille libertatis, quem comminiscuntur aduersarij, est ens reale: ergo producitur per actionem aliquam: tum sic: actio productiua illius modi aut est libera pro priori naturæ per alium modum distinctum à suo termino: & sic infinitus processus modorum perspicue sequitur: aut est libera per se ipsam essentialiter, ante modum omnem libertatis: atque ita etiam actio productiua ipsius amoris ante omnem libertatis modum per se ipsam, & essentialiter libera erit: frustra igitur, & per quam ex vano dicitur, libertatem in modo illo accidentario, & consequente esse sitam. Præterea: bonitas, & malitia moralis non sunt modi consequentes existentiam actus, quem bonum, malumve in genere amoris denominant: atqui ambæ includunt formaliter libertatem: hæc ergo nequit esse modus consequens entitatem, & existentiam actus liberi, actionisve per quam producitur. Minor syllogismi suadetur: quia bonitas, & malitia moralis sunt formaliter meritoria præmij, ac pœnæ: hosque effectus suo sibi iure vendicant: meritum autem formale præmij, aut supplicij quæ esse, aut intelligi potest sine formali exercitio libertatis? Bonitas ergo & malitia moralis libertatem in suis conceptibus claudunt, eamque reuera important. Maior autem eiusdem syllogismi, nempe bonitatem, & malitiam moralem haud esse modos consequentes hunc in modum breuiter suadetur: non potest bonitas & malitia moralis in eo immediate consistere, in quo nulla elucet formalis, & immediata libertas: non elucet autem in modo consequente: ergo, &c. illud prius perspicue ostenditur: quia bonitas, & malitia moralis absolute loquendo postulant libertatem aliquam, & sine hac minime subsistunt: ergo bonitas, & malitia moralis si sint formaliter, & immediate tales, nec denominatiue, & mediate conueniant, eo ipso postulant libertatem non qualemcumque, sed proximam, & immediatam: eo igitur modo sumptæ haud possunt in eo consistere, ibiue reperiri, ubi nulla reperitur formalis, & immediata libertas. Quod etiam inde vltius patet, quia bonitas, & malitia moralis primario, & immediate non reperiuntur in actione exteriori, nec ei competunt nisi per denominationem ab interna voluntatis actione: sed non alia ratione nisi quia actio exterior non est immediate libera: ergo, &c. Postremo principaliter suadetur quarta illa nostræ, ac verioris sententiæ pars: quia libertas est relatio actus, actionisque ad indifferentiam voluntatis: aut ergo est relatio essentialis alterutri; siue, vt loquuntur alij, transcendentalis: & sic nequit consistere in modo consequente, & realiter distincto: aut est actus, actionisve intuitu relatio prædicamentalis, ac minime essentialis: & sic etiam patet quod non sit modus consequens: cum vniuersim loquendo relationes prædicamentales non esse modos fundamentis, ac terminis suis superadditos ostenderimus superius lib. 3. huius operis, cum esset sermo de prædicamento ad aliquid.

33. Asseruimus quinto, & vltimo loco actioni essentialiter liberæ, siue conseruatiua sit, siue primò productiua, duplicem in esse libertatem: alteram essentialem, & omnino intrinsecam; alteram accidentariam, & ex parte extrinsecam. Probat autem: quia actus essentialiter verus, & falsitati repugnans supra veritatem intrinsecam, & essentialiter

R. P. Ricardj Lyncei, Philosoph. Tom. III.

lem habet aliam extrinsecam, & in obiecto ex parte sitam, vt in Dialectica lib. 10. & postremo à nobis est ostensum. Similiter ergo in præfenti, &c. Idem suadetur etiam ex eo, quod quauis res creata essentialiter pendens à Deo per duplicem dependentiam, & productionem ab eo pendeat: quod item intellectus noster per duplicem semper intellectionem intelligat obiectum: quod etiam anima nostra duplici prædita sit intellectu, agente scilicet atque patiente: quæ omnia locis suis sunt demonstrata. At inquit: materia v. g. hoc ipso quod sit existens per seipsam essentialiter, nequit existere per existentiam formæ: aliud enim est existere per existentiam formæ: aliud per eam compleri: siue, quod eodem redit, aliud est per eam absolute, & sine additamento denominari existentem: aliud per eam complete existere: horumque posterius tamen concedatur, concedi tamen nequit prius, nec certè ab vilo conceditur. Pari ergo ratione hoc ipso, quod actio aliqua sit essentialiter libera, haud poterit dici libera per denominationem extrinsecam ab indifferentia voluntatis. Sed admissio antecedenti neganda est hæc consequentia. Ratio discriminis est: quia quò minus indifferentia voluntatis supposito respectu essentiali ad eam actionis libera, & se habente instar applicationis, siue conditionis sine qua non, talem actionem denominet liberam, non obstante eius libertate essentiali, nihil obesse potest, nullumque suppetit argumentum, quo id falsitatis euincatur: cum tamen argumenta omnia probantia indistinctionem realem essentia ab existentia, aut nulla sint, aut certè id conuincant, materiam non posse dici simpliciter, & absolute existentem per existentiam formæ à se realiter distinctam: a fortiori ergo per eam non existere, si ante eam præsupponatur existens per semetipsam.

C A P V T VII.

An prædefinitio Dei efficax sit composibilis cum libertate creata?

34. Non pauci nostræ Societatis Doctores cum P. Molina, & Vasquez negatiue respondent: argumenta, quibus mouentur, sunt sequentia. Præfinitio efficax Dei antecedit naturam actum voluntatis creatæ, & cum eo connectitur essentialiter: igitur ei necessitatem antecedentem importat, atque adeò eius libertatem euertit. Quod si dicatur, præfinitionem efficacem supponere scientiam mediam, nec nisi per ea auxilia, quæ Deus videt habitura effectum, si ponantur, consensum voluntatis discernere: vnde non simpliciter, sed secundum quid eum antecedere: in contrarium est, quoniam præfinitio supponens scientiam mediam, hoc ipso tantum supponit actum in statu conditionato, non vero in statu absoluto: igitur eum in statu absoluto simpliciter antecedit; ac proinde eius libertatem in hoc statu euertit. Responderi solet huic argumento, præfinitionem non antecedere simpliciter, sed secundum quid tantum arbitrij nostri consensum, tribus de causis: quarum singulæ si non sufficiunt, omnes tamen collectim sumptæ sufficientissima sunt: nam primo efficax illa præfinitio non est principium immediatum operis, sed mediatum duntaxat. Deinde secundo non requiritur essentialiter ad actum præfinitum, quin potius hic sine illa esse potest. Rursus tertio scientiam

M m 3 mediam,

mediam, atque adeo actum in aliquo statu videlicet conditionato sequitur. Hinc est, ut quamvis Deus ex suppositione scientiæ mediæ consensum voluntatis Physicæ prædeterminaret; non propterea eius libertatem indemnem seruaret: non solum quia prædeterminatio, non per se, & essentialiter, sicut præfinitio; sed per accidens tantum scientiam mediam supponeret; verumetiam quia esset principium immediatum operis, & ad illud omnino requisitum.

35. Arguunt secundo eius sententiæ assertores, & præcedenti argumento robur addiunt: præfinitio efficax est principium immediatum actus præfiniti: at iuxta omnes principium immediatum simpliciter, ac propriè effectum antecedit: ergo, &c. Maior suadetur: quia omnis voluntas efficax creaturæ rationalis terminata ad operationem in eius potestate constitutam, est executiua; hoc est, eius potentiam actiuam immediatè applicat ad operandum, ut in voluntate efficaci deambulandi experimento constat. Hoc argumento alij ad impugnandas præfinitiones efficaces, alij vero ad excludendos à Deo ordines intentionis, & executionis, inter se ratione distinctos, vtuntur. Ei tamen responderi solet negata eius maiori. Ad primam probationem dici solet, non omnem volitionem efficacem creaturæ rationalis eam ad operandum proximè applicare, nisi sit efficax ordine executionis, non vero solius intentionis: quocirca multoties quis ex amore Dei eleemosynam dare decernit: & tamen hoc decretum efficax non applicat immediatè manus ad eius largitionem, sed aliud decretum natura posterius; cuius motuum non charitatis, sed misericordiæ sit. Secundo dici solet, præfinitionem efficacem non decernere; aut desiderare efficaciter actum præfinitum, sed esse simplicem, & inefficacem complacentiam respectu illius: totam vero eius efficaciam in ordine ad volitionem collatiuam auxilij, quod videtur congruum esse, & respectu huius solius imperium, ac desiderium efficax esse. Arguunt tertio: ut actui nostræ libertatis sua libertas constet, non debet immutari modus operandi præuisus in statu conditionato: hoc est, produci debet dependenter ab iis solum principiis, quæ per scientiam mediam præuisa erant habitura effectum, si ponerentur, at admissa præfinitione immutatur modus operandi præuisus in statu conditionato: siquidem in statu absoluto actus dependenter à præfinitione existit, & tamen per scientiam mediam solum videtur actus exiturus, si detur auxilium indifferens, non vero si præfinitur: quia actum exiturum esse, si præfinitur, est præfinitionem esse efficacem, & essentialiter connexam cum actu: efficacia autem & connexio essentialis præfinitionis cum actu, sicut & quoduis eius prædicatum essentialiter per scientiam simplicis intelligentiæ, non vero mediam cognoscitur. Responderi tamen solet, antecedentiam præfinitionis, & posterioritatem, siue dependentiam actus præfiniti aut indistinctas; aut certè correlatiuas esse: vnde sicut præfinitio non antecedit simpliciter actum: ita hic ab illa simpliciter non dependet, sed potius concomitatur: quare non immutatur vi præfinitionis modus operandi præuisus in statu conditionato: siquidem actus nullam habet dependentiam propriè sumptam ab aliquo principio, quæ per scientiam mediam præuisa non erat, sed solum aliquam dependentiam improprie sumptam, nimirum ab ipsa præfinitione.

36. Arguunt quarto: præceptum moriendi Christo imposuit, ei moriendi necessitatem intulit, ac

non moriendi libertatem abstulit: at eiusmodi præceptum non erat principium immediatum actus, per quem Christus vsque ad mortem obediuit: non enim nisi media cognitione, & acceptatione sui cum obedientiæ actum causare potuit: ergo licet præfinitio non sit principium immediatum, &c. Verum in primis multi Theologi sunt, qui mortem etiam absolutè, & quoad eius substantiam Christo liberam esse tuentur: eo quod potuerit Christus à Patre dispensationem præcepti petere, & impetrare. Rursus dici potest, præceptum mortis effecisse, ut carentia mortis esset peccatum, & mors ipsa consequenter non peccatum, siue non peccandi vnicum, ac necessarium medium: cum ergo Christus vi vnionis hypostaticæ necessitatem non peccandi habuerit, mirandum non est, quod etiam mortis sibi præceptæ necessitate non caruerit: quocirca præceptum non idcirco mortem necessariam efficiebat, quia erat influxus medius in illam, sed quia erat circumstantia quadam ex parte operis sese tenens: quæ ratio in præfinitione non militat, ut vel leuiter attentio constabit. Arguunt quinto: præfinitio efficax actus opponitur ac repugnat, essentialiter cum voluntate præparatiua concursus indifferens: atque adeo cum libertate. Id prolat: quia voluntas illa præparatiua facit Deum velle actum, & etiam quantum est ex se carentiam actus: at præfinire, ac decernere efficaciter actum, & velle quantum est ex se carentiam actus, omnino opponuntur. Responderi tamen solet; aliquo obiecto efficaciter voluto, eius carentiam ineffaciter amari posse: ac proinde in præfinitio, &c. Tandem arguunt: si posset Deus illas à libertate operum nostrorum ea efficaciter præfinire; similiter ante vlla merita nostra absolutè præuisa poterit nos efficaciter eligere ad gloriā: idque absque præiudicio nostræ libertatis, quatumlibet efficax illa electio merita nostra antecedit, & cū iis connectitur. Consequens autem absurdum est: quia aliās gloria non posset esse præmium, aut corona nostrorum meritorum: præmium enim debet esse aliquid aliunde indebitum: quod enim aliunde, & independentè à meritis debetur, eorum præmium esse non potest: id namque esset mereri quod iam habes; & merita tibi non magis conferre, quàm si non mereris: admissa autem eā efficaciter electione ad gloriam, hæc independentè à meritis nobis indebita est: cum independentè ab iis absolute præuisis, atque adeo omnino gratis gloriæ donationem nobis Deus fecerit.

Verum optime sustineri potest, gloriam esse coronam, & præmium meritorum nostrorum; esto ante hæc absolutè præuisa ad eam efficaciter eligamur. Ratio est: quia cum dicitur gloria gratis, atque independentè à meritis absolutè præuisis nobis donari, voculæ illæ *gratis* & *independentè* supra voluntatem dandi, non vero supra eius obiectum appellant: quasi sensus sit actum, per quem Deus gloriam nobis donat, gratuitam quidem esse, & liberalem, atque quibuscumque meritis nostris absolutè futuris anteriorem: ceterum gloriam ipsam non gratis, aut liberaliter, sed dependenter à meritis, & propter illa conferri. Vno verbo: electio ad gloriam est voluntas quadam vendendi gloriam propter merita; ac proinde ex se quidem liberalis est, ex parte vero obiecti onerosa. Hoc autem satis est, ut gloria possit esse præmium meritorum non obstante anteriori illa, & gratuita electione ad illam: quæ ratione pecunia est merces, & præmium eorum quæ quis amico, quia talis est, vendit; quantumvis voluntas vendendi gratuita, & liberalis sit.

Enim

38

Enimvero alij Societatis nostræ Theologi oppositam sententiam tuerentur, & magis communiter quidem cum P. Suarez, & Fonseca: potissimum autem, & ferè vnicum fundamentum, cui innituntur, huiusmodi est, complexum auxilij, & scientiæ mediæ, quæ Deus videt illud, si conferatur, futurum efficax, antecedit naturam consensum arbitrij, & cum eo connectitur essentialiter; & tamen eius libertatem non destruit: ergo etiam absque vllò libertatis præiudicio efficax prædeterminatio Dei actum prædeterminatum antecedere, & cum eo connecti poterit: connexio essentialis eius complexi cum consensu arbitrij conspicua est: alias quidem scientia mediæ falsa esse posset: eius autem anteceden- tia videtur negari non posse: auxilium enim immediatè consensum antecedit: scientia autem mediæ dirigens Deum ad collationem auxilij hoc ipso auxilium, ac proinde consensum ipsum mediæ antecedit. Non me later, aliquos ex nostris directionem scientiæ mediæ negare: cæterum facile refelli possunt. Ad id enim utilis est scientia mediæ, ut salutem libertatem conferat Deus speciale beneficium ei, quem conuertit, multoque maius quàm non conuerso, alterumque ab altero discernat: sed ad hunc usum scientiæ mediæ opus est, ut ea ad collationem auxilij dirigat: necesse enim est, ut ideo Deus huic conferat auxilium, quia videt illud esse efficax: Deum autem conferre auxilium, quia videt illud esse efficax, est dirigi à scientia mediæ efficaciam ad collationem auxilij: sicut amari obiectum, quia eius bonitas cognoscitur sine directione cognitionis ad amorem non usu venit. Quod si Deus confert prædeterminatum auxilium efficax, non tamen quia videt illud esse efficax, maius bonum ei, quàm reprobo intendet; non tamen quia eius maius bonum est: atque adeò ea voluntas non erit specialis, maiorque beneuolentia, sicut ad maius beneficium oportet: beneuolentia enim ex obiecto materiali: vnde qui bonum alterius, quia eius bonum est, & maius bonum, quia tale etiam est, vult, in eum beneuolus est: qui vero bonum alterius absolute, aut magis tale vult in seipso esse bonum, aut magis bonum alterius, vel si id scit non propterea, sed quia malum eius est hic in eum beneuolus esse non censetur.

39

Plures solutiones huic argumento adhiberi solent, quæ cum omnes directionem scientiæ mediæ negent, omnem etiam eius usum me iudice de medio tollunt. Aliam igitur solutionem exhibeo, cuius nouitatem, ac singularitatem, necnon etiam difficultatem, quam negare nequeo, materiæ difficultas excusabit. Censeo ergo scientiam mediæ dirigere ad collationem auxilij, atque eam necnon conuersionem liberam antecedere: pari etiam, imò maiori ratione ipsum auxilium conuersione antè esse. Cæterum hoc non obstante complexum vtriusque conuersionem liberam natura non antecedere. Hoc suadetur: quia nulla connexio cum arbitrij nostri consensu libero potest esse anteceden- s: at complexum illud seipso connectitur essentialiter cum consensu libero, esto nulla eius pars cum illo connectatur: igitur complexum nequit antecedere consensum quantumvis quævis eius pars eum antecedar. Rursus esto quævis pars alicuius compositi causetur, non propterea complexum causari oportet, ut cernere est in entationis: quod, cum impossibile sit, nequit à Deo causari proprie, cum tamen quævis eius pars, ut est ens reale, sic à Deo causetur: ergo etiam quævis pars complexi, de quo

loquimur, potest antecedere, & causare consensum liberum, quin tamen ipsum complexum eum causet, aut antecedar. Præterea quoduis instans æternitatis à parte post est prius tempore aliquo alio instanti: & tamen ipsa æternitas omnia instantia complectens non est prior alio instanti: & aliàs aliquod instans esset posterius tota æternitate & eam clauderet: vnde illa non æternitas, sed tempus foret: ergo similiter, &c. En vtramque sententiam quas proposuisse nostrum fuerit; quænam vero alteri præponenda sit, aliorum est iudicium: mihi sanè ambæ probabiles videntur.

40

Hactenus autem de prædeterminatio efficaci supponente scientiam mediæ: proximum est, ut breuiter de ea agamus, quæ illam minimè præsupponit. Multi Theologi nostri eodem modo de vtraque philosophantur, quibus acquiesco: si enim prædeterminatio efficax supponens scientiam mediæ, & actu in statu conditionato posterior eius libertatem euerit, id ipsum de prædeterminatio per scientiam mediæ non regulari à fortiori dicendum est. Quod si prior illa prædeterminatio cum libertate conciliari potest; posteriorem etiam cum ea composibilem esse suadeo: quia modus operandi regulari à principiis immediatis, eiusque ut summum requisitis essentialibus: quare ubi hæc indifferentia fuerint: modus etiam operandi indifferens, ac liber non esse non poterit: at prædeterminatio illa independens à scientia mediæ, quamuis exposita sit, ut principia aliqua, vel requisita determinata ad vnum inferat, ne frustraretur, videlicet si forte contingeret, ut Deus non videret auxilia aliqua indifferentia habitura effectum, si ponantur: ac proinde etiam lædendæ libertati exposita sit, eique periculum creet: cæterum si occurrant Deo per scientiam mediæ mediæ indifferentia congrua tamen & efficacia, non est, cur alia determinata ad vnum inferat eiusmodi prædeterminatio: atque ita non est, etiam cur libertatem tollat: aut enim eam tollit per mediæ, siue principia immediata, quæ ad obtinendum consensum infert; & hoc non ut iam iam vidimus: aut per seipsam; & hoc multo minus, cum ipsa non sit principium immediatum operationis, ad eamque essentialiter non requiritur; atque adeò eam non simpliciter, sed secundum quid antecedar.

41

Verum alij aliter de vtraque prædeterminatio sentiunt: eamque, quæ regulari per scientiam mediæ, libertati consonare putant: secus vero eam, quæ independens est à scientia mediæ: mouentur autem hoc argumento: non potest voluntas vllatenus non operari data illa prædeterminatio independente à scientia mediæ: ergo operationis libertatem euerit. Antecedens probatur: quia nequit operari in sensu composito illius; aliàs eam cassam, ac frustraneam redderet: nec etiam in sensu diuiso illius: quia nequit eam diuidere, siue facere ne extiterit in Deo; eo videlicet quod sit independens à voluntate tam absolute, quàm conditionatè operatur. Quod autem Deus solus eam diuidere possit, ac efficere, ne in se sit, ad libertatem nihil confert: nam potest etiam Deus diuidere prædeterminationem physicam, ac facere ne existat: & tamen hoc insufficiens est, ut operetur liberè voluntas prædeterminata: quippe quæ nec potest non operari in sensu composito prædeterminationis, nec etiam in sensu diuiso faciendo, ne prædeterminetur. Respondet, posse voluntatem diuidere, siue tollere prædeterminationem illam, sicut ad libere non operandum oportet: quod autem sit independens à voluntate, nihil refert: nam frigiditas v. g. non de-

Mm 4 pendet

pendet in suo esse ab igne, & tamen ab eo tolli, ac destrui potest: independentia frigiditatis ab igne comperta, ac manifesta est: nec enim frigiditas dependet ab igne ut calefaciente, ut constat, cum calefactio eam destruat, non vero causet: nec etiam dependet ab igne non calefaciente: tum quia non calefactio non pendet ab igne: ergo merito illius frigiditas ab igne non dependet: tum etiam quia non calefactio passi potius dependet, & causatur à frigiditate, quam è conuerso: eo quod generatio, & introductio vnius formæ, alterius expulsionem causet, & ab ea inuicem non causetur. Quocirca, ut exemplo hoc perspicue constet, ad hoc ut res aliqua ab alia tolli possit, satis est, ut eam simpliciter in suo esse non antecedit: non vero oportet, ut ab ea dependeat, eavè in suo esse posterior sit: cum ergo præfinitio efficax, de qua loquimur, non antecedit simpliciter arbitrium, ut absolute, vel conditionate operaturum, ab eo sanè diuidi, ac tolli poterit, quantumcumque ab illo non dependeat.

42 Hinc colliges, quid dicendum sit de scientia illa media reflexa, quæ paucis abhinc annis inter nostros circumferri cœpta est: quo autem discrimine à præfinitione illa efficaci nuper explicata, & iam pridem controuersa ipse videris. Porro scientia illa reflexa respondet his vocibus: *dabo Petro auxilium hoc, si habuero scientiam mediam efficaciam ipsius, non dationis, si videro illud esse inefficaciam.* Complexum autem huius scientiæ, & auxilij connectitur essentialiter cum consensu: & aliunde est independens à voluntate ut absolute, vel conditionate operatura, ut intuitu facile constabit: ergo libertatem consensus tollit, ac proinde etiam eam tollit scientia media directa, siue directiua, siue non directiua sit; cum semper cum eo complexo coniuncta sit. Consequentia videtur conspicua: quia nequit voluntas non operari in sensu composito eius complexi, nec etiam in sensu diuiso illius, cum enim sit independens à voluntate, ab ea diuidi, siue tolli nequit. Missis tamen aliorum solutionibus facillimè, ni fallor, responderi potest, scientiam illam mediam reflexam, atque adeo totum complexum, quantumuis sit independens à voluntate absolute, aut conditionate operatura; ab ea tamen tolli posse, sicut de præfinitione independente ab omni scientia media paulo supra diximus.

CAPUT VIII.

Nonnulla de libertate dubia expediuntur.

43 **D**ubitabis primo: an imperium efficax actui imperato libertatem adimat? Nonnulli Recentiores negatiuè respondent, eo argumento ducti, quod possit homo pro eodem signo naturæ esse simul indifferens proximè ad amandum, vel non amandum Deum, aut etiam ad imperandum, vel non imperandum efficaciter eius amorem: igitur amor Dei efficaciter imperatus tunc erit liber: siquidem coexistit potentia proximè indifferenti ad amandum, vel non amandum. Verum difficultas huius argumenti supra à nobis, exposita est. Ipsa autem sententia breuiter reiicitur: quia imperium efficax antecedit simpliciter actum imperatum, & cum eo connectitur: igitur eius libertatem demedio tollit. Consequentia perspicua est: tum quia omnis connexio, siue necessitas antecedens libertati obstat, ut per omnes causas necessarias discurrenti consta-

bit: tum etiam quia idcirco præcise Physica prædeterminatio libertatem destruit, quia actum prædeterminatum antecedit, & cum eo connectitur. Respondent tamen aduersarij, imperium efficax non obstante eius connexione antecedenti esse tamen determinationem radicalem indifferentiæ proximæ, quæ pro priori naturæ ante illud dabatur ad actum imperatum eliciendum, vel non eliciendum, atque in hoc imperium à prædeterminatione Physica differre. Contra tamen: quia imperium nequit esse determinatio radicalis, siue exercitium indifferentiæ proximæ, quam destruit: at indifferentiæ proximam, siue libertatem in actu primo ad eliciendum, vel non eliciendum actum imperatum destruit: vel explicent aduersarij, cur eam more prædeterminationis physiciæ non destruat. Et quidem iuxta ipsorum principia intentio efficax tollit libertatem electionis medij vnice necessarij: ergo imperium efficax libertatem actus imperati? Respondent discrimen esse, quod intentio efficax ad electionem requiritur, secus vero imperium ad actum, quem imperat. Contra tamen primo: quia conclusio posset elici absque præmissis, quamuis tunc conclusio non diceretur: ergo & electio absque intentione: ac proinde hæc ad illam non requiritur. Contra secundo: quia libertas eueri potest per aliquod principium non requisitum, ut in prædeterminatione physica constat. Demus voluntatem pro eodem signo naturæ esse proximè indifferenter ad amandum, vel non amandum Deum, aut ad precibus obtinendam, vel non obtinendam à Deo physicam prædeterminationem amoris: cur huiusmodi prædeterminatio non necessaria libertatem lædat; cur indifferentiæ proximæ determinatio radicalis esse nequeat?

44 Dubitabis secundo: an propositis duobus bonis inæqualibus, aut certè inæquali efficaciam possit voluntas minus bonum libere eligere? & an etiam propositis duobus bonis æqualibus, atque etiam æquali efficaciam possit libere alterutrum eligere? Aliqui Theologi, quos refert, & sequitur P. Vasquez tom. 1. in 1.2. disp. 43. negatiuè respondent: propositis enim duobus medijs inæqualibus censent, illud tantum amari posse, quod ut melius, ac magis vtile cognoscitur: neutrum vero amari posse, cum tanquam æqualia cognoscuntur. Cæterum propositis duobus finibus non referre quinam melior, aut deterior sit; sed qui nam viuidius, & efficacius voluntati ab intellectu proponatur, hunc enim solum amari posse. Oppositam tamen sententiam plerique Theologi merito tuerentur: Deus enim propositis sibi duobus medijs inæqualibus ad finem gloriæ suæ conducentibus potest eligere minus vtile, & bonum; duobusque medijs æqualibus sibi propositis alterutrum eligere: mundum enim hoc nostro meliorem potuit condere, & non condidit: mundumque etiam huic nostro æqualem non produxit, cum tamen potuerit: quidni ergo creatura rationalis hac etiam ratione media eligere possit? Quod autem responder P. Vasquez vbi supra, hominem ex indigentia, Deum vero absque illa eligere, nullius momenti est: tum quia homo multo magis sine ipso, quam medijs indiget; & tamen finem deteriozem sequi potest. Tum etiam quia licet Deus medio absolute non indigeat, eo tamen ad consequendum finem indiget: & tamen hoc non obstante minus bonum eligere potest. Impugnatur secundo eadem sententia: quia bonum minus bonum, ac vtile, est tamen absolute bonum, & vtile, ut per se constat, & optime docet Augustinus